

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē kiṣkindhākāṇḍē

॥ ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

sugrīvēṇa śrīrāmaṃ prati
svakīyabhūmaṇḍalabhramaṇavr̥ttāntasya pratipādanam

gatēṣu vānarēndrēṣu
rāmaḥ sugrīvamabravit |
kathaṃ bhavān vijānītē
sarvaṃ vai maṇḍalaṃ bhuvaḥ || 4.46.1 ||

sugrīvaśca tatō rāma -
muvāca praṇatātmavān |
śrūyatāṃ sarvamākhyāsye
vistarēṇa vacō mama || 4.46.2 ||

yadā tu dundubhiṃ nāma
dānavaṃ mahiṣākṛtim |
pratikālayatē vālī
malayaṃ prati parvatam || 4.46.3 ||

tadā vivēśa mahiṣō
malayasya guhāṃ prati |

vivēśa vālī tatrāpi

malayaṃ tajjighāṃsayā || 4.46.4 ||

tatō'haṃ tatra nikṣiptō

guhādvāri vinītavat |

na ca niṣkrāmatē vālī

tadā saṃvatsarē gatē || 4.46.5 ||

tataḥ kṣatajavēgēna

āpupūrē tadā bilam |

tadaḥaṃ vismitō dṛṣṭvā

bhrātuḥ śōkaviṣārditaḥ || 4.46.6 ||

athāhaṃ gatabuddhistu

suvyaktaṃ nihatō guruḥ |

śilā parvatasāṅkāśā

biladvāri mayā kṛtā || 4.46.7 ||

aśaknuvanniṣkramituṃ

mahiṣō vinaśiṣyati |

tatō'hamāgāṃ kiṣkindhāṃ

nirāśastasya jīvitē || 4.46.8 ||

rājyaṃ ca sumahat prāpya

tārāṃ ca rumayā saha |

mitraīśca sahitastatra

vasāmi vigatajvaraḥ || 4.46.9 ||

ājagāma tatō vālī

hatvā taṃ vānararṣabhaḥ |

tatō'hamadadāṃ rājyaṃ
gauravād bhayayantritaḥ || 4.46.10 ||

sa mām jighāṃsurduṣṭātmā
vālī pravyathitēndriyaḥ |
parikālayatē vālī
dhāvantaṃ sacivaiḥ saha || 4.46.11 ||

tatō'haṃ vālinā tēna
sō'nubaddhaḥ pradhāvitaḥ |
nadiśca vividhāḥ paśyan
vanāni nagarāṇi ca || 4.46.12 ||

ādarśatalasaṅkāśā
tatō vai pṛthivī mayā |
alātacakrapratimā
dṛṣṭā gōṣpadavat kṛtā || 4.46.13 ||

pūrvāṃ diśaṃ tatō gatvā
paśyāmi vividhān drumān |
parvatān sadarīn ramyān
sarāṃsi vividhāni ca || 4.46.14 ||

udayaṃ tatra paśyāmi
parvataṃ dhātumaṇḍitam |
kṣīrōdaṃ sāgaraṃ caiva
nityamapsarasālayam || 4.46.15 ||

parikālyamānastadā
vālinābhidrutō hyaham |

punarāvṛtya sahasā
prasthitō'haṃ tadā vibhō || 4.46.16 ||

diśastasyāstatō bhūyaḥ
prasthitō dakṣiṇāṃ diśam |
vindhyapādapasaṅkīrṇāṃ
candanadrumaśōbhitām || 4.46.17 ||

drumaśailāntarē paśyan
bhūyō dakṣiṇatō'parām |
aparāṃ ca diśaṃ prāptō
vālinā samabhidrutaḥ || 4.46.18 ||

sa paśyan vividhān dēśā -
nastaṃ ca girisattamam |
prāpya cāstaṃ giriśrēṣṭha -
muttaraṃ sampradhāvitaḥ || 4.46.19 ||

himavantaṃ ca mēruṃ ca
samudraṃ ca tathōttaram |
yadā na vindē śaraṇaṃ
vālinā samabhidrutaḥ || 4.46.20 ||

tatō māṃ buddhisampannō
hanumān vākyamabravīt |
idānīṃ mē smṛtaṃ rājan
yathā vālī harīśvaraḥ || 4.46.21 ||

mataṅgēna tadā śaptō
hyasminnāśramamaṇḍalē |

praviśēd yadi vai vālī

mūrdhāsya śatadhā bhavēt || 4.46.22 ||

tatra vāsaḥ sukhō'smākaṃ

nirudvignō bhaviṣyati |

tataḥ parvatamāsādya

ṛṣyamūkaṃ nṛpātmaja || 4.46.23 ||

na vivēśa tadā vālī

mataṅgasya bhayāt tadā |

ēvaṃ mayā tadā rājan

pratyakṣamupalakṣitam |

pr̥thivīmaṇḍalaṃ sarvaṃ

guhāmasmyāgatastataḥ || 4.46.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

kiṣkindhākāṇḍē ṣaṭcatvāriṃśaḥ sargaḥ ||